

„ЗАСТАВА“ излази три-
пут у недељи, средом,
петком и недељом
Цена је на годину 12 фор.
на по године 6 фор. на чет-
врт године 3 фор. аустр.
вредн. за Аустрију, а за
Србију на годину 120. гр.
на по год. 60, а на чет-
врт године 30 гроша.

ЗАСТАВА.

Огласи се рачунају по ко-
личини врста, које из гар-
монта заузимају, и за сваку
врсту плаћа се за први пут
7, за сваки даљи пут 5 н.
Осим тога за жит увек по
30 н. Дописи се шаљу у
редништву а предплата ад-
министрацији „ЗАСТАВЕ“
у Нови Сад.

БРОЈ 46.

У Новом Саду, у недељу 21. маја 1867.

ГОДИНА II.

Пошто се „Застава“ преселила у Нови
Сад, одјак се излазити због згоднијег ра-
зашлиха недељом, средом и петком.

Поштованој публици „Заставе“

Пошто су моји пријатељи држали, да је потребно,
да се ја у овом прелазном уставном времену кан-
дидатуре градоначелништва у Новом Саду и зато
примим, да на практичном пољу радим оно, што сам
начелно заступао, и пошто сам за градоначелника
изабран, то ми званични положај не допушта, да за
то време будем издаваатељ и уредник „Заставе“.
Зато сам пренео издавање „Заставе“ на мога при-
јатеља и једномишљеника г. дра Стевана Павловића,
ау. у Новом Саду, и умољавам пријатеље „Заставе“
и моје пријатеље, предплатнике и скупитеље, да и
од сад „Застави“ у истој мери на руци и у помоћи
буду. Прем да ћу за време градоначелништва своју
снагу и своје време посветити вароши Новог Сада,
где се много што и на народном, и административ-
но-економском, и просветном пољу чинити има, и у
исто време и моје посланичком задатку нарочито
кад питање о народностима и србско питање на
дневни ред дође, — и пак ћу наћи времена, да и у
„Застави“ моје мисли о главним, политичким и др-
жавнонародним потребама нашим развијам, и моје
тежње разлажем; то ми је као уставном, од народа
изабраном члану слободно, и на том ћу пољу ко-
раке владе тако пратити, критиковати, и њој где
треба уставни одпор давати, као што то адвокат, и
посланик чинити може — не обзирати се ни на
какве последице за моју личност.

У Новом Саду 20. Маја 1867.

Др. Свет. Милетић.

Са овим бројем прилаз се у име божје ја уре-
ђивања и издавања овога листа, пошто се пређашњи
уредник и издавалац г. др. Св. Милетић, примивши се
на обће захтевање градоначелничке службе у Новом
Саду, морао оставити даљег уређивања. Потреба је за-
хтевала, да га ко у том послу замени, како ће лист
у овако пренајбоље време моћи и даље излазити, и како
ће се сачувати и бранити она иста начела, којих се
он држао. Начела тога листа знана су свакоме, те би
сувишно било овде их понављати. Уздајући се како
у себе, тако и у родољубиве сараднике, да ћемо зна-
ти у сложеној заједници исти правац и стечену цену
и поверење листу одржати, латио сам се уређивања и
издавања овога листа. Главни задатак биће ми, бра-
нити користи свеколиког србства и славенства, уставно-
сти и слободе, изнаћи добро па га показати на углед
а зло јавно и без зазора покудити, свој народ разго-
ветно обавештавати у свему што се знатно догађа у
свету, како би се обазрео и на своје стање, како би
му се свест свестрано све боље ширила, па како би
тако са просвећеним народима једнаким кораком ко-
рачао, и имена европског народа достојно се наносио.
Имаћу на уму све потребе народне, биле оне поли-
тичке или научно просветне, или се тичале ма које
врсте радности. Рад сам да овај лист, као и дојак,
буде прави и истинити излив свести и јавног мњења
народног. Али нећу много напред обећавати, него ћу
још само додати, да ћу се трудити да наставим оно,
што је мој предходник започео, и да дедам даље у
духу његовом. Лист овај остаје посве самосталан
као и дојак, јер као што је предходник, тако ће и
мене руководити једина корист народна, ради које се
и примих уређивања листа. Но као што се ја искрено
и свесрдно овога посла лаћам, нека се и сви честити
и свестни Срби томе искрено и свесрдно одазову, те
лист како морално, својом радњом, тако и материјално,
уредном предплатом, подпомогну. И пређашњи уред-
ник г. др. Свет. Милетић, у колико му службене ду-
жности допуште, а тако и остали пређашњи главници
сарадници обећали су своју подпору у радњи око
овога листа. Сам прут слаб у споу јак!

У Новом Саду 20. Маја 1867.

Др. Стеван Павловић,
уредник и издавалац „Заставе“

Нови Сад, 20. маја.

Судбина цара Максимилијана, која се тако дуго
ломил, као да ће да се прекине. Кабелски телеграм
од 18. о. м. јавља као поуздано, да су га побуњ-
еници ухватили. Последње пријавиште царства мек-
иканског, Кверетарло, на јурис је узето, и цар је зар-
обљен. Надаху се да ће цар како домаћи се при-
морја, па на лађи одбећи; али то му не изиђе за
руком. Сада се више не ради о одржању царства мек-
иканског, него само око тога како да се царска
особа спасе. Аустријски посланик у Вашингтону мо-
лио је владу северне Америке преко државног се-
кретара, да се заузме за особу цареву, да се робства
опрости, а северна Америка заузети за особу цареву.
Надати се, да ће се Америка заузети за особу цареву,
пошто јој и онако не може шкодити и пошто се Мек-
ико већ сада као њезина држава може сматрати.

Пошто се већ поуздано дознало, да је Омер-паша
сасвим пропао на острву Кандији, јављају, да су
Русија и Француска осталим уговорницима париским
предали предлог заједничке ноте која ће се у зајед-
ници поднети порти. У тој ноти предлаже се обће
гласање на острву. Нота је тако састављена, да се
још даје о њој договарати и да се могу измене чинити.

У новинама „Франс“ налази се чланак, у коме
се жестоко устаје на Прусију. Берлински двор окри-
љује се, да је оп који хоће рата. За то се у Бер-
лину и траже све нови и нови савези. Прусија се
обратила Аустрији, јер ју је Русија оставила. — По
с друге стране новији гласови јављају, да у овај час
Прусија и Русија живо око тога настоје, да придо-
бију цара Наполеона, како да се утврди савез између
њих троје.

Из Париза од 14. с. м. јављају, „Ind. belg.“, да
се тамо све једнако спремају, као да се важним до-
гађајима надају, и као да мир европски није тако
поуздан. Напротив томе пруске новине „Провинцијална
кореспонденција“ надају се од састанка владалаца код
француског двора најповољнијем успеху за повратак
свеобћег мирног споразумљења, и да ће се договором
владалаца постићи жељени и мирни развјат свију
народа.

Париск новине „Метог. diplom.“ које пријате-
љшћу са Аустријом, веле: да Аустрија никако не мо-
же трети „самосталну област на Дунаву (а то се ми-
сли Србија са Босном и Херцеговином) као
свога суседа, јер би таква област имала такав положај,
да би отуда лако могао произићи какав неповољан
словенски покрет. А таквим покретом био би поре-
мећен мир централне Европе и суседних земаља.

Сабор троједне краљевине.

Краљевски отпис, којим се распушта хрватски са-
бор гласи:

Ми Фрањо Јосиф први божјом милости цар ау-
стриски, краљ угарски и чешки, краљ далматински,
хрватски, славонски, галички, владимирски и илирски;
архивовода аустријски итд.

Частни, поштовани, поглавити и велможни, угледни
и племенити, мудри и обзирни, љубљени, вјерни Наши!

У превисшњем краљевском (рескрипту) одпису од
23. маја текуће године позвамо вас, уздајући се у
вјерну приврженост вашу, да се побринете, да Хрват-
ска и Славонија код предстојеће крунине буде засту-
пана на угарском сабору, да и од своје стране зако-
нитим начином приступите закључку, углављену с ре-
ченим сабором о државноправном положају земаља угар.
круне у погледу заједничких послова, те да тиме отво-
рите пут изравнању постојећих још разлика. Ми у-
чинисмо то у намери, да најкраћим путем омогућимо по-
врат законита стања и братински споразумак свију оних
народа круне угарске, приоблив вам уједно закључак
сабора угарског, којим Вас исти братински позвао, да
искључиво у горе назначену сврху одашаћете пуно-
властике на уг. сабор, те Вам је поједино обрекао,
да ће Вам дати жељену од Вас аутономију у обсегу
што могуће ширем, те да ће у крунине завјерници
уврстити не само заједничко државно право круне уг-
арске, него и законита права краљевине Далмације,
Хрватске и Славоније.

Исти сабор дао Вам је такођер на вољу, да чла-
нове, који ће се бирати у заједничку делегацију

круне Моје Угарске, изаберете или заједнички са са-
бором угарским или пак по свом сабору; признао Вам
је надаће право, да посланике своје одашаћете не
према одредбама закона од 1848. године, него према
начину, који ће установити сами, очитујући уједно,
да није вољан из прихвата тих предлога изводити ма
какви последице за коначну одлуку у погледу не-
решених још питања. Према томе сценисмо, да потпу-
ним поуздањем можемо очекивати посљедак дотичних
вјећања Ваших, те да најбитније запрело свестрано за-
довољујућем изравнању можемо сматрати одстрањенима.

Но адреса коју је закључила већина хрватског са-
бора, узпротивила се је у свима тачкама отчински-
ма намерама Нашима.

Искрена би жеља отчинског срца нашега била
додуше видети заступнике краљевине Хрватске и Сла-
воније приликом круњења Нашега, али пошто је во-
љна сабора хрватског начином перемиторијал ставила
захтева, који будући су страном ради краткоће вре-
мена неизпуњиви, смераху учинити управо немогућим
сваку уставну нагодбу; те пошто је краљ. воља Наша
неодгађати даље жућена свестрано круњења, приси-
љени смо овиме распустили хрватско-славонски сабор,
небудући Нам могуће очекивати повољан успех од
даљег дјеловања његова под упливом садање већине.

Нећемо се пак одрећи наде да ће вјерно станов-
ништво мили нам краљевине Хрватске и Славоније,
достојно уважајући и право схваћајући отчинске на-
мере Наше, промицати према силама својима дјело из-
равнања у властито добро промишљеном интересу свом,
и да ће лојалним суделовањем својим омогућити за-
ведење законита стања.

Приуздружујући се дакле сазвати опет наскоро
заступништво Хрватске и Славоније те очитујући кра-
љевским одписом Нашим од 11. Априла 1867. у
слоб. и кр. град Наш Загреб сазвани сабор овим за-
распуштен, остајемо Вам у осталом царском и кра-
љевском Нашом милости и пријазни благонаклоњени.

Дано у царском главном и престолном граду
Нашем Бечу дне двадесет и петог мјесеца Маја го-
дине спаса тисућу владу осам што шестдесет и седме,
владања Нашега године деветнаесте.

Фрањо Јосиф с. р.

Милан бар. Кушевић с. р. генерал топништва.
По превисшњој заповједи Његова посвећенога царско-
краљевско-апостолског Величанства

Др. Едуард Јелачић Бужимски, с. р.

Диптрикстеска скупштина у Кикинди 8. Маја.

У последњем извешћу што сте га добили из в.
кикиндског диптрикта о кретању јавног живота у
нас, обречено вам је: да ће вам се јавити, сваки ва-
жнији појав, који би се овде придесио.

До данас није било ничега другог, што би об-
штега знања вредно било ван припреме ва јавну радњу,
о тој припреми и о тој радњи, ево вам шаљемо из-
вешће.

Пре неколико дана склопио се овде један одбор,
који је за данашњи дан позвао у јавну скупштину сва-
кога коме опште добро овога српског диптрикта лежи
на срцу, где ће се саветовати о томе, шта нам ваља
чинити у данашњем добу, где се решава о нашој суд-
бини, да се неби што решило о нама и без нас.“ По-
зив послан је у сва општине диптрикта на свештен-
ство и поглаварство рад публиковања. Како наш на-
род има политичке свести, види се из тога, што је
позив тај општу пажњу пробудио, и што у појединим
општинама, кроз неколико дана, небеше на јавним ме-
стима скоро ни о чему говора, до о томе шта нам
сад ваља чинити. Резултат овог општег интересовања
био је тај, да се до 300 људи из разних места да-
нас овде на договор скупило.

Неможе нам се на ино, да овде поред хвале, коју
смо дужни били одиста нашем народу опште, неспо-
менемо једну ствар, но која пада само на неколицину.
Данас, као на дан заката екупштине, испуни-
ше се у гостионицу „код бела крста“ неки и неки,
који стадоше по народу врбовати људе злосрећним пи-
ћем, да саветовање вином и лармом узнемире. У 10
сати, као што беше заказано, искинуо се позвани на-

род у магистратској дворани, где се, почем је за председника изабран Јефта Крстанић а за перовође Лука Поповић и Исидор Павловић одпоче саветовање.

Председник отвори скупштину једном кратком беседом, опомињући сваког сабрата на ред, без кога се саветовати и већати не може, и напомињући, како су више молбеница слате на уг. министарство, једне за одржање дистрикта, као таковог, а друге за укинуће овога и спојење са жупанијом торонталском, позива, да се пре свега саветује о томе, о чему ли задржати ту нашу муниципију или не.

Наместник *Предраговић* из Кумана, у подужем говору опоменуо је чланове скупштине на важност предмета, о коме је реч и позива скупштину, да донесе такав закључак, који ће нам служити на част и пред нама самим, и пред странцима.

С. Видак из Кикинде наводи, да је већ једном то питање претресано у скупштини, коју је лане сазвао г. Мандић и ту је већина закључила, да се права дистрикта напусте; та је већина погрешила, и он је још онда у име народа, ван оне скупштине дао протест против тог закључка. Дистриктена јурисдикција треба да се одржи, јер друго је кад свој управља и суди, а друго туђин. Треба и за то да се одржи, да би се наша народност сачувала, док сабор о народностима у опште праведан закон не донесе и док се закључења сабора благовештеног не реше.

Сава Новаковић из Кикинде неће јурисдикцију, неможемо издржавати, много смо дужни.

Јоца Влашкалић из Врањева: постоји већ један закључак, ког смо под Мандићем донели, неможемо сваки час оно, што једном свршимо.

С. Видак. Споменуо се: много смо дужни, и да неможемо издржавати магистрат, та магистрат се издржава сам од себе.

Дмитар Бранковић, дистрик. подбележник из Врањева, иште пре свега да се уважава свакога мишљење. Он је за одржање јурисдикције; боље је да наш дистрикт са собом управља. Ако се нема средства, да се иште, да држава сноси трошак јурисдикције.

Велимир Стефановић адвокат из Кикинде: Кад је српски народ прешао у Угарску, обећана му је самоуправа, томе обећању замена је овај дистрикт, ово су нам праоци крвљу задобили; скупштина под Мандићем није имала право решавати о судбини дистрикта.

Исидор Павловић из Карлова: Срби пре него што су дошли у ове земље, учинили су са краљем угарским уговор, који им осигурава самоуправу, језик, народност и веру. Пре се нису крећали из старих својих седишта, док нису учинили такав уговор. Можда због негодних околности нису могли услови уговора тога бити испуњени, и наш народ, осећајући се у овој земљи несрећан, због неиспуњења тог уговора, почео се селити у Русију. Да би се томе изаселењу стало на пут и народ наш у нечем бар задовољио, буде основан овај српски дистрикт. Наши су се стари почели изаселјавати, кад се у својима правима најбоље повређени, и ми се данас саветујемо о чему ли права тежко добивена напустити од своје воље!!

Свомишље се непрестано и увек, да је издржавање ове муниципије нашем народу на терету, толико је пута одговарано и мора опет да се одговара, да се трошкови око издржавања ове муниципије не плаћају прирезом на народ, но приходом од речених права, и ако се на ово издржавање под овим магистратом и преко тога трошило, то је онда поред магистрата и репрезентација крива. Ми смо баш пре неколико дана имали прилике, да видимо, како се с нама Србима поступа у суседним жупанијама и ваљда никога овде у скупштини нема, који нема у себи толико српског поноса, да није тим поступањем до живца повређен, а кад је тако, онда је грех, да нашу јурисдикцију попустимо, где нам се такве неправде као тамо немогу чинити!

Треба нам дистрикт овај одржати и с тога, да имамо земљишта, с кога можемо као Срби и у име Срба подизати гласа за права толико пута обречена да једном ступе у живот. — Мало, врло мало имамо ми таквих земљишта, где говоримо у маси; ван дистрикта нигде више. —

Ми смо од вајкада за наша права крв проливали, од тих права имамо у ствари само привилегије нашег дистрикта, ненапуштајмо овај остатак наших права. Српски су посланици на уг. сабору поднели предлог за задовољење и умирење народности, где се ишту већа права, него што их притежава овај дистрикт, успе ли се ту, онда пристајем и ја на то, да се дистриктена права напусте. —

С. Новаковић: ако ће ерар плаћати, оће дистрикт.

Ј. Влашкалић. Ако неће ерар плаћати, неће јурисдикцију; магистрат се не издржава без терета народа.

Аркадије Мирков из Кумана, хоће само економат; немамо ерарства за издржавање магистрата.

П. Кројован адвокат из Кикинде. Већина је под Мандићем изразила се за укинуће, колико из новчаних обзира, толико из мржње против персонала.

Исидор Павловић. Више се пута овде спомињало, да нас је магистрат упропастио, и с тога се иште укинуће магистрата; неће ни близу да узима у обзир данашњи магистрат, признаје, да је овај падао у

крпе погрешке, али није он сам крив, него и зле године, ако смо материјално малаксали.

Мациаревећ. Наш народ био је боље свести, кад је заведе дистрикт, тражио је самоуправу. Да се обустави хрђаво манипулисање, он је за јурисдикцију са променом персонала.

Т. Таназевећ парох меленачки: говори за одржање муниципије, но да се званичници плаћају из државне касе.

Лука Поповић бележник из Кикинде. Пре године дана, сазвао је Мандић скупштину, која се имала изразити, хоће ли да се одрже дистриктена права или не. У оној скупштини учествовали су они, које се свидело Мандићу, да позове. У данашњу скупштину сват је цео дистриктски народ, зато, што ова скупштина сврши, имаће вид, да је изражена жеља и воља читавог народа.

Ја сам још у Мандићевој скупштини заузимао се за обетанак дистриктски права, опомињао сам чланове, да се чувају, да не би пренагнали, и лакомислено напустили дистриктена права, и данас опомињем скупштину, да се чувамо, да не пренагнимо.

Ја ћу разлог навести из живота српског народа: Кад је Јерина српска деспотица тиранила владала са српским народом, наши великаши, да се опросте Јерине, изабрали су Мухамеда турског цара за српског деспота. Та лакомисленост српских великаша стала је српски народ четир века робовања, чувајмо се и ми, да напустијају дистриктена права, неузимамо узрока, да се кајемо годинама и вековима.

Поја Поповић адв. из Кикинде. Права нашег дистрикта, нису само права наша, него целог народа. Сава Новаковић је казао, хоћемо права да задржимо, али нећемо власт. Ту морам приметити, да с нашим иберландом још нисмо на чисто с ераром. Имамо живог примера, где се немачка населбина населила на граничарском иберланду у перлезком риту, а граничари, ако нису више, за цело нису мање заслужени за круну и државу од нас. Ако напустимо власт, па ако кад год дође време, да се и на наш иберланд узмете туђе населбине поставити, ко ће нас бранити? А те населбине само су за то, да нас разреде.

Каже се „неможемо издржавати магистрат“ но ако неможемо издржавати магистрат, онда за цело неможемо ни економат, јер ако неразкретимо с ераром за иберланд док власт имамо у рукама, за цело ћемо под економатом изгубити не само иберланд, него и регална права.

С. Новаковић за иберланд немари народ, хоће јурисдикцију, али да ерар плаћа.

Председник држи, да је предмет изцрпљен, позива скупштину да се изрази:

а) хоће ли, да одржимо дистрикт. привилегија: „Хоћемо“ једногласно;

б) хоће ли скупштина да се умоли влада, да ерар издржава судску и политичку струку магистрата: „Хоћемо“ једногласно;

в) хоће ли скупштина, да се рестаурије магистрат: Огромна већина одговара: „Хоћемо“

Мањина с додатком, ако ерар усплаћа.

Стеван Видак предлаже, да се умоле српски посланици на угарском сабору, да подпомажу ове наше жеље код владе и на сабору, даље да изјаве, да је овај дистрикт српски дистрикт и да ишту да у овом дистрикту буде српски језик деловодан. — Одобрава се једногласно.

Председнику се оставља, да изабере одбор, који ће министарству поднети ове жеље, и обратити се на српске посланике рад подпомагања, и који ће сачинити програм за будућу организацију јурисдикције. Уједно се опуномоћава председник да по потреби може сазвати нову скупштину. —

Л. П. И. П.

ДОПИСИ.

△ У Петрограду 12. Маја. Славенски гости непају на коју ће страну пре: свако их жели видети, свако угостити. Великаши руски надичу се да што сјајније славенске госте дочекају. Но та сјајност руских великаша заиста превазилази и најватренију фантазију: таково шта ваља видети, претставити тога себи човек не може. Прекјуче бијаху славенски гости на бденију (у очи Кирила и Метода) у касели кнеза Шереметова. Тај руски богатан, за кога веде да преко 100000. рубаља на дан прихода има, држи за своју капелу 30—40 певача, те некима од њих по више хиљада на годину плаћа. Његове собе и салони далеко су сјајнији него у бечкој царској палати. Збирка старих црквених бизантиских слика и неких драгоцености јединствени су на свету. Тек што се ту гостба свршила, мораше славенски гости брже боље на приправљеним екипажима, у другу гостбу код грофа Кушелева-Безбородког — који у богатству неуступа кнезу Шереметеву. Ту бијаше концерт, ал' тако велики и сјајан да се ни у великом каквом театру чути неби могао. Певачице и певачи од руске опере и први вештаци ту су се продуковали. Но највећи утисак на госте мораше учинити магична и осветљена зима башча сте водопадница и у вис скачућим водама (Spring-

brunnen). Ту би занета човек морао помислити да је нешто из басна од хиљаду и једна ноћ.

Ал' најсјајнија и најважнија ствар бијаше јуче-рашњи величанствен банкет. У огромно великој сали „руског дворанства“ даваху Петрограђани славенским гостима обед на ком учествоваше до 800 особа. Галерије бијаху начичкане руским дамама. Оркестар свираше разне славенске мелодије, а уз њега певаше велики хор. Од српских песама бијаше особито добро певана „Радо иде Србин у војнике.“ Наравно да су при том банкету напитнице најглавнију улогу играле — то је управо од најважнијег политичког значаја било.

Бијаше сила божија напитница. Најглавније бијаше од Руса Ламанскова, од Чеха Ригерова, од галичких Руса Головацкова, од Срба дра Полиа Десанчића. Ову напитницу говораше исти почетком српски а свршетком руски. Бијаше стара тема о источном питању, ал' пробуди у Русима неописано одушевљење. Кад је др. Полит завршио, небијаше плескању и викању краја; подигоше га неколико пута на рукама у вис (качали его — као што веде Рус), те после неколико минута мораше се опет на трибини показати, где се захвали с тим, да он ту почасти не толико себи него као српском народу учињену сматра. Кад се пак др. Полит у салу опет повратио, ту га окружаваху и стискаваху му руку адмиралци, генерали и други великаши, међу њима кнез Волконски, секретар цара руског. Наравно да је саучење од стране Срба још веће било. Док руске новине ту напитницу донесу, хоћу вам је послати, јер је др. Полит написану нема.

Данас је велики концерт у „Думи.“ Сутра опет обед код грофа Толстоја, а прекосутра аудијенција код цара у царском селу, тако да ће се славенски гости место у суботу тек у понедељник за Москву крећути моћи.

П. П. Како вам у највећој хитости пишем, то заборавих споменути, да је јуче на Кирила и Метода била величанствена служба у Исаковој цркви. Служаше митрополит са три владике, 27 архимандрита, проте и свештеника и 5 ђакана. Огромни хор имајаше ваљда преко 200 певача. —

Још једно заборавих. Код грофа Кушелева-Безбородког, иза зимске бајнице као у даљини, певаше прамви Козаци своје песме, што особити утисак чинише.

А. К. Из Далмације 6. Маја. Глас да је сабор троједне краљевине признао народ Српски равноправан народу Хрватском, обрадовао је Далматинске Србе преко сваке мјере.

Ми Далматински Срби још године 1861, када се је почело говорити о сједињењу Далмације са Хрватском, сви смо листом изјавили, да желимо да се то сједињење што пре у истину приведе, знајући да би и нас оно сјединило не само са браћом Хрватима, него још и са јединоименом и јединовјерном браћом нашим Србима из хрватског провинцијала, Славоније, границе и питомага Срема, али поступање оне странке хрватског сабора, која се је противила да се народ српски у троједној краљевини призна за равноправан народу хрватском — у неким је можда оладило жељу сједињења. Као да више тога нема, као што неће бити ниједнога правог далматинског Србина који не жели да се то сједињење што пре изврши. —

У Бечу отвора се њемачки рајхсрат, у који су изабрана и два Србина: наш Епископ Кнежевић, вирилни члан Далматинског сабора, и народни заступник Љубиша. Ја сам једном и у „Застави“ рекао, да Епископ Кнежевић као вирилни члан нашег сабора, није народни заступник и да он тамо може заступати мишљење Далматинског Талијанца и аустријског Њемца, али нас Далматински Србаља никако не. Чујем да Љубиша онамо неће ни ићи; аколи пак и оде он ће се одма повратити: а и је ли могућно, да човек са народним чувствима, као што је Љубиша, сједи на оном сабору, од кога зебу Срби, Хрвати, Чеси и сви славени?

Од Далматинаца отидоше на Московску изложбу гроф Медо Пуцић, поп Данило, и како чујем и Архимандрит Ковачевић, прота Доброта, и још неки. Наш „Далмата“ оће да пукне шишући против те изложбе и они кои отидоше посјетити исту. Њему није противно ако ће сви Славјани отићи на њабу поклонитисе пророку, али у Москву нека неиде ни један сиром „Далмата“!

Буковац 9. маја. И наше место као оно не давно Лединце, у прошли петак 5. маја обузе пламен при бурном ветру, те 17 кућа, на близу око цркве, осим стаја и качара за 1 сат у пепео преобрати. Сви ови бедници, међу којима сам и ја потисани, једва су голем душом спаситисе могли, све изгори, па у најгоре време кад се рана у многог измакла. Обраћамо се на добротворе браћу нашу с молбом да нам ко како и чим може у помоћ притече, како би се и лакше преранити и кров над главом подићи могли. Милостиња може се слати уредништву овога листа, илити поглаварству општине наше у Буковцу. Помозите нам браћо Бог вас помогао.

Урош Папулић,
Свештеник.

а. — У Сомбору 10. маја. У допису од 4. о. м. објавио сам, да ћу Вас и даље о свему извести, што би се на нашу — још увек „предстојећу“ — варањску реставрацију односило. Место сваког разлагања ево дакле у кратком нацрту стварног течаја још двеју *представничких седница од 4. и 6. маја.*

У седници од 4. маја, коју је г. начелник ради одостоверења записника седнице од 2. маја сазвао, читан је исти записник, и одмах при првом закључку — односно на протокол од 4. (16.) апр. и онај познати одпис, којим га је министар унутр. дела спровео — изазвала је римокатоличка страна кратку али жестоку дебату, с којом је на *обарање шога закључка* смерала, одбијајући од себе сваку солидарност са србском страном при решавању истог закључка и одрицајући му с тога и саму правоваљаност. — Овако неуставном поступку и небратском понашању поменуте стране Срби су се, наравно, опирали, и — пошто је г. *Леовић* напоменуо: да се једном изречен, и већином представника данас донесен закључак сутра кварили неможе и не сме — реши се, да се уз исти закључак (разуме: као правоваљан) по жељи римокат. стране и то у записник дода: 1. да она у познатом министарском изразу уверде није нашла, но да поднашању тегобе од стране самих Срба није противна; 2. да је она желела, да се записник од 4. (16.) апр. и на мађарски преведе, одостовери, и као такав министру унутр. дела на ново поднесе.

Чита се даље записник од прошле седнице, наиме онај у смотрењу алтернативе донесен закључак.

Римокатолици не пропуштају ни ову прилику, да закључак осујете и ствар замрсе, многи понављају оно што су већ приликом пређашње дебате говорили, и оће на ово да отворе дебату о алтернативи, а неки захтевају да се и оно у записник стави, што су они том приликом говорили; — најпосле

Начелник изриче да је ово таково питање, о ком се неможе сложити, и које мора трећи решити.

Г. *Леовић* пориче то, вели: да то питање никако и неспада амо, паглашава и опет ненадлежност овоме телу да ништа у томе решава, и додаје, да се алтернатива само у правци и с вољом бирача може произвести, „а“ онда не треба да неки већ унапред протесте справљају.“

С. *Леовић* подпомаже предговорника и позива се на закон од тачке до тачке.

В. *Ковачић* предлаже да се то питање поднесе вис. министарству ради решења.

За овај предлог говоре: г. Вујић (с тим додатком да се у ту сврху два изасланика одпошљу) г. начелник, Коцкар (који би уједно желео да се до минист. решења ни овај протокол неодостовери) и више римокатолика.

Г. *Леовић* пита: чега ради би се шиљало споменуто изасланство? — да л' да пита: оћемо ли по закону реставрирати или не?

Виршер: „да се тужи, што се алтернатива увида!“ (Римокатолици вичу: тако је! — Срби: није тако! — обшти и жестоки жагор — звони се, председник прети галерији с вратима).

Г. *Леовић* одговара предговорнику да он никада није — а није ни икоји од г. г. представника икада — рекао, да *неће* алтернативу, речено је само то, да овде о њој ни разговора бити *неможе*, јер пити је он, нити други ко на то од бирача позван, ни избран. Тражи ли се слоге и споразумљења, то ће се постити само овим једним, али простим начином, а тај је: да се строго обдржава оно главно уставно начело, које гласи: „мањина подвргава се већини“; друго: да се једном призна и та истина: да су овде Срби у већини. — Кад се то призна, онда ће бити и права споразумљења. — Што се пак реченог изасланства тиче, он му је противан из свију наведених узрока. (Живео!)

Затим беседио је још г. начелник за депутацију у одобравајућем смислу, говорећи, да он зна — кад би се избор без обзира на ово нерешено питање обдржао — да римокатолици у истом не би учествовали а с тиме би се и избор осујетио; а њему је у дужности да вароши сваки излишан трошак уштеди. Да би се пак изасланство одпослало, нужне су припреме, с тога изриче, да се ово двојици (намењени су г. г. начелник и вар. судија) повери и заказује тога ради идућу седницу за суботу 6. мај 8 сахата ујутру.

Седницу од 6. маја отворио је г. начелник у заказано доба и у њој чита представку коју је он као члан изасланства са другим чланом ради поднашања министру унутр. дела зготиовио, и у којој се читав течај ствари обшпрно разлаже. — Почем је представка ова на мађарском језику написана, то

А. *Живковић* захтева да се србски протумачи; што се и учинило.

П. *Веселиновић*: чуви да је данас достављен г. начелнику неки протест, управљен на ово с.л. представништво, моли да се исти прочита.

Неки од римокатолика говоре о горњој представи, и позивају се на познати елаборат двадесеторице.

А. *Живковић*: „Све што се тамо свршило, посао је само приватан.“

Чита се напоменути протест, који су више би-

раца и представника то јутро пре отварања седнице г. начелнику доставили, и који је од повећег дела бирача и представника подписан, а управљен је на целокупно представништво. У њему се разлаже: како је с.л. представништво, све оне послове око избора, које му по закону припадају, у најбољем поредку обавило — но како је подписанима до знања дошло и то: да се с.л. представништво и у даљу радњу упушта, — у радњу, која му по самом закону у делокруг неспада, која у својим последицама крши права бирача и ограничава уставом ујамчену слободу избора, и која је по томе незаконита. Услед тога позивају подписани бирачи с.л. представништво ове вароши, да сваку даљу радњу такону обустави, а уједно изборног председника г. Ј. Вујића позове да жељно очекива избор о заказаном року у смислу изборног закона обави.

Бука: „Знали смо ми и тако да Срби пеће да знају за алтернативу.“

Ференчевић вели да њему није до сад ништа познато било о овом протесту; као што га је сад чуо, мора га и одобравати у целоме обиму. Затим критише најскорију радњу представништва и позива исто да се даље рада окани. (Одобравање.)

Начелник навађа узроке: зашто се с протестом не слаже, и држи да је изасланство нужно, ако му и није мило, што је баш њему у део пала дужност изасланика.

Коцкар (члан тога изасланства) вели, да би се речена представка могла и поштом одправити, јер и он „нерадо иде горе“, у толико пак мање што зна да је већ нешто и дошло од вис. минист. на изборног председника, што би желело да се и овде прочита. Што се опредељеног избора тиче, жели *свакако* да се одложи.

С. *Чордар* предлаже: с.л. представништво нека закључи: 1. да се оно ни у какву даљу радњу упуштати неће; услед тога 2. да се изасланство не шиље; и 3. да се остави г. изборном председнику, да избор о заказаном року обави.

С. *Леовић* подупире овај предлог са разложима.

Ј. Вујић изјављује, да је заиста примио од вис. министарства неки одпис, прећутао га је пак до сад само зато, што је држао, да је са одложеном избора и његов посао обустављен; ако ли пак с.л. скупштина жели да се исти овде прочита, он је вољан то извршити (србска страна: „нећемо!“) Говорник наводи и даље узроке, зашто је своју радњу обуставио; и он је за одложено избора до коначног решења о питању алтернативе.

Браћевачки изриче, да с.л. представништво до сад ни је *ништа* свршило, а зато што се није закона придржавало. Односно на представку вис. министарству вели: да се она може чрез г. начелника одпослати, — али само приватно, а никако у име обштине. Са протестом се подпуно слаже, а за избор жели да се одложи док жупанијска реставрација не прође, и наводи за ото узроке.

С. *Чордар* понавља свој предлог.

Начелник изјављује да ће више поменути представку приватно одаслати и изриче: да се избор одлаже, прво: што нема досад ни компетента, друго: јер је већ и одире одложен.

С. *Чордар* захтева да се определи време.

Неки још желе да се још прочита речени минист. одпис на изборног председника, други то неће.

Начелник: Почем даљег предмета за договор нема, разпуштам седницу. —

Ето тако је ствар текла и тако се наш вар. избор осујетио и на неизвесно време одложио; а да рад шта, већ ради незаконитог поступка — мањине представника!

Додати морам још то, да су наша неуморна „браћа“ римокатолици 4. (16.) о. м. једно приватно изаслаништво од 6 особа министру унутр. дела одпослали, и да смо услед тога 8. о. м. већ и кр. повереника у особи нашег обште поштованог вел. жупана добили; кр. повереник сазвао је наше представништво јуче на прив. договор, који је као такав тајан био — но толико сам ипак разумео, да је покушано изравнање остало без успеха и услед тога поднео је кр. повереник данас своје извешће вис. министарству.

Горњи протест, којег су Сомборски бирачи предали против: незаконитог поступања тамошњег представништва и одлагања реставрације гласи овако:

Племенито представништво! Одпустом вис. министарства унутрашњих дела од 8. апр. о. г. одређена је реставрација мађистрата ове вароши.

Услед те вис. наредбе сазвао је г. градоначелник 4. (16.) апр. о. г. представништво од г. 1861 те је ово изборног председника изабрало, одбор за пописивање бирача поставио, начин пописивања одредило и 21. маја о. г. реставрацију заказало.

Тим је по јасној министарској наредби од 20. апр. 1848 год. као и по закону од г. 1848 позив и посао истог представништва извршен и његов се делокруг даље не простире.

У седници својој од 2. (14.) маја о. г. изјавило је оварошко преставништво, да није надлежно о алтернативи уговарати из тога узрока: што не спада у делокруг ове обштине права бирача закраћивати, која су ил самим законом од г. 1848 као и дотичним ми-

нистарским наредбама од 20. апр. 1848 и 10. апр. 1867 г. — по којима се частици без разлике вере и народности једино по способностима њиховим изабрати имају — осигурана, нити јој стоји у власти слободу избора ма којим начином ограничавати.

Ипак се у седници представништва од 4. (16.) маја о. г. при одостоверењу записника пређашње скупштине поводом појединих представника о такозваној алтернативи — по којој би се напред одредити имало, која би се часничка места искључиво њиховим члановима, која ли пак србским попунила — незаконито и недоследно првашњем закључку овога представничког тела у преговоре упуштало, и у том несагласивши се на предлог једнога представника — за који се незна, да ли је од већино чланова представништва а особито од стране србских представника усвојен — одређен је од г. начелника дан путовања једне депутације, која ће то питање ради решења вис. министарству поднети.

Плем. представништво! Ми никако допустити неможемо да међу Србима и Римокатолицима овдашњим какова растра постоји; јер по самој изјави п.л. представништва у седници својој од 2. (14.) маја о. г. — да уговарање о алтернативи неможе бити предмет саветовања ове обштине, (нити је де јуре био) почем се о оператив одбора двадесеторице са формалног гледишта а не in merito дискусија водила, није било ни предмета о ком би се распра породити могла. По томе је шиљање поменуте депутације недоследно и противно горе изложеној изјави п.л. представништва, пошто онде где размирице нема нетреба ни судије, који ће ту решити. Поље, где би овакова распра против воље и жеље наше понћи могла, није вар. представништво него *место избора*, па и онда ако добровољне погодбе међу нама неби било, неби се противзаконно решење вис. министарства извршити морало, нити смо ми као бирачи вољни у нашем делокругу и и најмање што незаконно допустити.

Плем. представништво! Сва она дела, која су у зак. чл. XXIII. 1848 г. означена и која се на реставрацију односе, наиме: избор реставрационог председника и одбора за пописивање бирача, одређене дана и места држања реставрације, као и попис, верификовање и рекламација бирача обављена су по закону и по дотичним наредбама и прописима у реду и без икакве тужбе. По томе неувиђамо узрока, да се реставрација одлаже и тим толико жељно очекивано и дефинитивно уређење нашег мађистрата на уштрб интереса ове вароши и њеног васцелог становништва на неизвесно време одгађа.

Ми долеписани као бирачи, којима мир и поредак особито на срцу лежи, ограђујемо се и протестујемо против сваког незаконитог поступка, којим се наша законом ујамчена уставна права крпе и изигравају, и молимо: да п.л. представништво од сваког даљег деловања у обзир реставрације одустане; шиљање депутације вис. министарству ради решења питања о алтернативи као незаконито, аутономију ове муниципије вређајуће, изливши и к цели неводеће обустави, — а председнику изборном господару Јовану Вујићу остави, да он по својој дужности и по закону одређе реставрацију 21. маја одпочне и у дело приведе. У Сомбору 5. (17.) маја 1867. Долазе подписи многих бирача и више представника србских.

с. — У Новом Саду 16. Маја. Прекјуче по подне имадохмо после толиког времена, после толике беде и неколе провизорне, прву скупштину новоизабране србске црквене обштине. Пошто је провизорна обштина постала као устајана вода, уставна обштина показа одмах у почетку свежје знаке повог живота. — Почем је дојакно био обичај, да су православни представници овдашњег мађистрата као политичне обштине уједно и чланови православне црквене обштине, позвао је г. градоначелник др. Св. Милетић како садашње репрезентанте са сенатом тако и чланове провизорне обштине на договор, и као први предмет поднео је списак садашње репрезентације варошке са сенатом православне вере. За тим се приступило конституовању обштине, и пошто су досадашњи фишкар обштински др. Ст. Павловић напустио, а досадашњи перовођа Тома Теодоровић писмено захвалили на својој служби, изабрани су једногласно за председника г. Стеван Брановачки, за подпредседника Борђе Новић, за фишкала др. Ст. Павловић, за перовођу Тома Зековић. Би и то одређено, да тутори црквени могу учествовати у скупштинама обштинским, али само да могу саветовати а не решавати. И тако се, пошто се позове г. Борђе Новић и прими председништво, обштина прогласи за конституовану. Поглавити предмет би даље предлог г. градоначелника др. Милетића, да садашње обштинско унутрашње уређење остане доде, док се обштина не организује у смислу карловачко-саборског закључка од 19. Фебруара 1865., по коме обштина бира самостојно своје чланове, не обзирући се на политично варошко представништво, које и ако ће бити за своју непосредну цел најбоље, не мора бити згодно удешено и за црквену обштину. За ту цел нареди се одбор, који ће саставити устав за то ново уређење обштине и поднети обштини ради даље наредбе. Чланови су том одбо-

ру: Петар Нинковић, др. Ст. Павловић и др. Јов. Туроман. У свези с тим и између тога, док се нове устав не изради и не одобри, одређен је у смислу реченог закључка саборског одбора, који ће текуће општинске послове у име општине у смислу реченог закључка саборског обављати и о томе општину у своје време извешћивати. Чланови су томе одбору осим чланова општинских ови: др. Свет. Милетић, Ђорђе Давидовић, Ђорђе Кода, Сава Суботић, Стеван Николн, Ђорђе Шивић, Коста Радуловић, Ђорђе Шилић, Никола Миловановић, Петар Нинковић, др. Јов. Туроман, др. Св. Мексимовић, Павле п. Милановић, Јован Јефтић, Г. К. Поповић, Јефта Медурић, Јован Панајотовић, Гавра Мијатовић, Михаило Поповић, Данило Бајић, Павле Шилић. Сад долазимо на један важан предмет. Као што је познато, патронат овдашње гимназије имао је до сада у смислу привилегије основача гимназије Саве Вуковића 8 чланова, пола из духовног а пола из грађанског реда. Св. патријарх односно митрополит имао је право кандидовати а овдашња српска црквена општина бирати. Међутим су неки чланови патроната изумрли а неки на страни, тако да су патронатом управљали један или двојица, а сада у строгом смислу речи само један. Где је дакле била одговорност код тако важног и великог посла? Осим тога је и општина овдашња најглавнији приложник гимназији, тако да се без њеног прилога одавно већ не би ни могла одржати гимназија покрај сувише малог фонда — особито за садашње време — Саве Вуковића, па ипак тако је слабо сутација она имала у патронатској управи гимназије! Ти разлози, а покрај тога и то, што је сада гимназија великом постала те управа њезина захтева веће и ревностније суделовање, — наведено је општину, да на предлог г. др. Св. Милетића, који је подмагао и г. Петар Нинковић, закључи, да се гимназијски патронат попуни новим члановима, и то да би учешће било ревностније и управа поузданија, да се патронат састави свега из 12 чланова, и то 6 да се бирају као до сада у смислу фондационе привилегије, четворицу да бира општина самостално, а двојица су: као патријарх односно митрополит и епископ новосадски и онако стални. У овом смислу поднеће се представка њег. светости патријарху, са којим ће се даљи договори и наредбе у овој ствари учинити. Представку ће поднети за то одређени одбор. У истој је седници и то једногласно закључено, да се св. патријарх замоли, да конзисторијално изабраног протопресвитера новосадског г. Алексе Захарића за таквог рукоположи. Но та ће се молба св. патријарху поднети, ако међутим св. патријарх не би сам ту ствар извршио. Остали предмети, који се на овој скупштини претресаху, од мање су вредности. Еле прва уставно уређена општина започе свој задатак као што присталој таковој општини, Дај Боже да је добра срећа послужу, да још и боље покаже, да јој је стало више до ствари и до општег добра, него ли до правних формалности, које загушују прави живот општински.

Нови Сад 20 Маја. У седници доњег дома сабора угарског од 17. маја примљено је узаконско предлога о уредби заједничких послова са великом већином. За примљено дало је глас 209, против 89 посланика, нису присутни били 83.

— У пређашњем броју списка чланова мађистратских случајно су изостали: вел. фишкар Јов. Радовановић, под-капетан Д. Калић; међу представницима треба место Триф. Гајкић, да је: Триф. Јојкић. Такође спомињемо, да је г. Иса Павловић из Кикинде, од кандидатуре за вел. бележника одступио за ради свога пријатеља др. Лазе Костића.

— Из Загреба под 29. о. м. телеграфичну, да је тај дан Смајић лишен свију достојанства. Бан ће бити при крунисању као баго регни и носиће државну јабуку.

Нови Сад 20. маја. У главној скупштини варошкој од 15. маја решено је на предлог градоначелника дра Светозара Милетића да се пре свега поднесу три молбе: на краља, на угарски сабор и на садашњу одговорну угарску владу ради решења питања о народности у опште а српског напосе. У молби на краља, да се захвали на повратку устава, и да се како у њој, тако и у оним другим двама молбама замоли, да се питање о народностима, а наиме српско пре крунисања у оној мери реши, као и друга државноправна питања а као приуговљавање за чланак законски. За тил је одређен одбор, који ће разгледати и свој предлог поднети у томе, шта би се могло у погледу новосадским становницима даног државног зајма учинити, па да се после ради тога молбе и на угарски сабор и на министарство поднесу. Тако исто решено је, да се у Новоме Саду одржи српски језик ћирилицом за званичан и послован, и то на основу пуномоћства, којег је министарство од угарског сабора добило да може одуступити од законског чланка од г. 1848, који за званичан језик само мађарски признаје. Уједно ће се умолити министарство, да на том истом основу издаје опште наредбе и законе на свима

језицима у земљи, као што је то и пређашња влада чинила. Даље је решено и то, да се варошке шуме за пашњак употребе изузевши шестаре до 15. година.

Троједна краљевина.

„Позор“ доноси из Копривнице телеграфски глас, да је тамошње градеко заступништво у својој седници држаној 13. маја, између осталих за почасне грађане града Копривнице изабрало: др. Јована Суботића, Јована Јивковића, др. Светозара Милетића и Ђорђа Стратимировића.

СТРАНЕ ЗЕМЉЕ.

Русија.

Славенски гости свуда се по Русији с највећим одушевљењем и братском искреношћу дочекују. У беседама и поздравима живо се огледа идеја проникнута духом солидарности славенских интереса. Др. Браунер у једној прилици рече: „Чешке Славене награђују незахвалношћу; уз зид их притискују најближи суседи, а руска гостољубивост свија их око срца.“ Беседа Ригерова у главноме већ је позната.

У дворском клубу министар просвете Толстој дана 11. о. м. изговорио је члановима славенске депутације оверечи: „Ви нисте од својих суграђана. по обичају изабрани посланици, нити имате од њих каква пуномоћства, а и ми овде нисмо лица званична, но само Руси, северни и источни Славени, који поздрављамо вас, Славене западне и јужне. У нашим зборовима, у изливима наших симпатија нема ништа што би било комбиновано, нема никаквих политичких рачуна. Но је ли за то значај наших симпатија мањи? Није него је још већи. Значај тај не почива на колебљивим спољашњим односима, већ на узајмној унутрашњој свези, која живи у нашој хиљадугодишњој историји, у нашем језику и заједничкој идеји Славена, у нашим срцима, у нашој крви, у нашим славенским жилама. Чујте како срце славенско бије; бије ли тако туђинско? Који ће скептик сумњати о вековечности овога сајуза, о великој будућности, која је промислом намењена племену славенском.“

Турска.

Као што из Цариграда јављају, руски посланик, генерал Игњатијев, 30. п. м. имао је као посланик аудијенцију код султана. Из царског двора послато је 14 каруца да се руски посланик доведе, по приметби бечке „Нов. Сл. Пресе“ једна кола више него француском посланику када је у Цариград дошо. У говору своје руски је посланик између осталог рекао: „Русија што се тиче Турске нема никакве себичне намере, но како је она везана сродством вере и племена с великим делом поданика султана, то она не може никако да буде равнодушна што се блага и патње њиове тиче. Он је уверен да ће благаостање турске царевине бити осигурано, ако се благе намере султана буду оствариле не само у престолници, но и по областима.“ Одговор је султанов — веде — био кратак и оставио је поменуто место у говору руског посланика недодржано. Скупштина кандидатски посланика, која, као што је познато, беше у Цариград позвана, да се са неколицином владиних посланика посаветује о реформама, које би се имале завести на острву, опет се разишла несвршивши ништа. Седморица од хришћанских посланика 1. о. м. одоше опет у свој завичај, јер се са владом немоме сложили. Они су посланицима велики сила предали изјаснење у ком наводе, да су они против њихове воље доведени у Цариград, и да их хришћански народ критски није на то овластио.

Као што из Цариграда јављају, гусари на мору опљенили су једну турску лађу.

Грчка.

Из Атине 6. Маја јављају: Грчка влада наставља своје оружање. Седморица од хришћанских посланика са Крита предадоше у Цариграду протест посланицима велики сила и вратише се натраг у свој завичај. Ренијарис вратио се с пута на ком је био због зајма, пошто није могао ништа свршити. Уписивања на народни зајам добро напредују.

Писма и листови из Атине од 4. Маја потврђују гласове о последњим бојевима на Криту. Омер-паша и Мехемед са својом дивизијом покушаше да силом продру кроз теснаце у Скакију, али су присиљени били да се врате натраг под зидине од Ретимна. Извештај критског одбора јавља, да је 365 турски рањеника послато у Сонду, близу Канеа. По истом извештају Омер-паша заповедио је, да се усеви потру и 17 села попале, међу којима Епислати и Кусени. У последњем селу Турци, каже се, поубијали су 100 које жена које деце.

ЛИЧНА ПРИМЕДБА. *)

У 45. броју „Заставе“ има један допис из НСада о рестаурацији НСадакој. Ту се наводи како је са Немцима било и неколико Срба, који нехтедоше г. др. Милетића за градоначелника, него противу њега радише.

Међу овима спомиње се и „један млад адвокат, који с тога од Немаца добија адресу захвалности.“

Ту је дописник без сумње мене мислио, — а ја неби рад да се таково шта о мени проноси; једно што се то неби слагало са мојим политичким уверењем, које сам увек до сада стално и доследно заступао, — а друго што то није истина.

Ја сам при акту рестаурационом записник водио и са осталим Србима свој готум г. Милетићу дао; а никад ни пред ким ни какао нисам да ћу за другом коме даши.

Моје мисли како да се рестаурација обави разлагао сам јавно и отворено у држаним конференцијама и одборима, — а кришом нигде.

Што се напосе Немаца тиче, ја од своје стране никада ни пре ни после рестаурације ни с једним јединим Немцем о тој ствари ни разговарао се нисам, а камоли шта радио, дакле је и адреса сасвим измишљена ствар.

У атар истини држао сам за дужност ово одговорити, а славно уредништво умољавам, да ову моју исправу у своје листу саопшти; јер мислим да таква неуместна онадања јавноме листу не приличе, а најмање ако из колегијалног и правобранског пера истичу.

У Н Саду, 20 маја 1867.

Ђорђе Вукчевић.

*) Како је ова ствар ишла, биће познато онима који су учествовали у рестаурацији. А личној обради дајемо и дајемо свагда места. У.

Прилози на срб. нар. позориште.

Из Бечкереча. Г. Никола Атанасијевић 50 ф. а. в. и г. Максим Евгенијевић једну државну обвезницу од 50 ф. а. в. Оба ова господина приложника биће с тим у друштво за срб. нар. позориште као чланови уведени.

Из Даља. Од једне беседе, коју је тамошњи срб. омладина уредила 25 ф. а. в. Родољубиви приложници овом приликом бјеше: гђ. Паулина Георгијевића из Осјека 3 ф., г. Андрија Симоновић из Осјека 1 ф. М. Јерославски из Даља 1 ф. Ј. Чепинац из Брда 50 н. М. Велендерић из Б. Брда 1 ф. К. Лукић из Даља 50 н. Ј. Миланковић из Даља 50 н. 2. судца М. Миланковић из Бакова 1 ф. 50 н. М. Песић из Осјека 50 н. Ђ. Миланковић из Даља 50 н. поштар г. Ј. Лукић из Опатовца 1 ф. 50 н. савјетник г. Д. Миланковић из Осјека 2 ф. Стево Кунст 50 н. А. Миланковић 2 ф. парох г. Д. Кренајс 1 ф.

Из Осјека, послао повереник срб. нар. позоришта г. Давид Миланковић 52 ф. 70 н. а. в. и 23 подписаних приложника. Углед ових дошло је у готовом новцу: г. Ј. Јаковчевић 30 н. др. Васа Атанасијевић 1 ф. 50 н. Ј. Нешковић 1 ф. 50 н. П. Георгијевић 90 н. К. Крстић 1 ф. 80 н. М. Георгијевић 3 ф. 60 н. М. Баић 1 ф. Ј. Живановић 30 н. Ст. Величковић 1 ф. Р. Аргировић 90 н. Ј. Давидовић 2 ф. Ст. Ђурђевић 90 н. Браћа Костић 3 ф. 60 н. Н. Вишковић 1 ф. П. Малаћ 1 ф. гђ. Агрипина Живановић 3 ф. 60 н. Ј. Исајловић 3 ф. 60 н. П. Радовановић 3 ф. 60 н. У. Гавриловић 2 ф. — Из Даља г. М. Јерославски 1 ф. 80 н. Ђ. Поповић 1 ф. 80 н. П. Маринковић 1 ф. 80 н. М. Миланковић 1 ф. 80 н. — Изван тога положили су г. П. Вукић 10 ф. Илија Поповић 2 ф. и И. Брилић 1 ф. 20 н.

Из Сентомаша. Послао г. Новак Голубски народни капетан и повереник нар. позоришта 43 подписане приложнице и 57 ф. 20 н. а. в. у готовом новцу. — Од ове своте дошло је 5 ф. од г. намјестника Ђорђевића, а остало је дошло од господи, која су приложнице дала; и то од купитеља прилога г. Ј. Каћанског прими се (по једна приложница) прилог на три месеца од гђ. Евције Николића, г. Г. Манојловић, Ј. Манојловић, П. Петровић, М. Дућерски, гђ. Ана Јоцића, Ана Каћански, Катица Иванића, г. П. Дамјановић, М. Стефановић, Лазе Каћански. — Од купитеља г. Раља Стефановића на три месеца г. П. Хаџић, Н. Секички, Ј. Настаћ, И. Субаков, Ј. Сарић, др. А. Теодоровић, М. Пивнички. — Од купитеља г. Јована Настаћа на три месеца г. П. Нићин, М. Петровић, Ј. Настаћ. — Од самог г. поверитеља скупљено је на по године, и то г. Г. Дућерски, П. Георгијевић, Ј. Дућерски, Г. Раља Стефановић, Р. Мудрински, Т. Георгијевић, К. Манојловић, Л. Манојловић, Д. Милетић, М. Манојловић, гђ. Милева Алексјевића, г. М. Грегоровић, Мил. Каленић, С. Мајски, гђ. Софија Голубека.

Из Турије скупљено од приложника на три месеца, и приложили су г. Ј. Јаковчевић, П. Чолић, Г. Јојкић, М. Грегоровић, Ђ. Радосављевић.

Из Новог Бечеја г. Никола Николић поконио на фонд 50 ф. а. в. чим исти чланом друштва за срб. нар. позориште постаје.

Из Долова дошло је 37 ф. 10 н. а. в.

Из Нађ-Фале дошло је 22 ф. а. в.

Од економског одејка управљ. одбора срб. нар. позоришта.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Док сам три недеље дана у туђем свету уз болну постољу мога сина Јована техничара у Бечу провео, беху ми његови другови и пријатељи са својим узоритим пожртвовањем око понуде болнику и око ноћног стражарења десна рука; а чинише то, као рођеном брату.

Јављајући тој честитој браћи мога сада већ покојног и незаборављеног сина Јована, да им друг њихов на велику жалост његових родитеља није више међу живима, — ево ја у тужном срцу јадног оца захваљујем друговима постојничким рад њиховог безграничног пожртвовања, стављајући пријатељску оданост њихову за узор целокупној омладини српској!

У В. Кикинди 19. Маја 1867.

Јефта Звекић.